

Jak se bránit neoprávněné exekuci

● Jak postupovat v případě, když hrozí exekuce člověku, který s mnou bydlí v mém bytě a používá tudíž i věci, jež mu nepatří? Ojím se, že exekutor by případně mohl zabavit i můj majetek...

V úvodu bude zřejmě vhodné nejprve říct, že v ČR existuje instituce s oprávněním vymáhat dluhy, která může provádět exekuci. Jde o soudního exekutora, který byl zřízen zákonem č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů. Soudní exekutor je soukromá osoba, která je zákonem pověřena výkonem exekuce. Rovněž soudy tedy může exekuci provádět právě tento soudní exekutor. Je celkem glické, že soudní exekutor bude při exekuci postupovat rychleji než soud, protože rozdíl od soudů je na výslecích své exekuční činnosti přímo závislý.

Jestliže vám nebo příbuznému nebo jiné osobě, která u vás bydlí, hrozí exekuce, doporučuji postupovat následovně.

Nejlépe samozřejmě bude, když dotyčná osoba dluh okamžitě uhradí, anebo se věřitelem nebo exekutorem dohodne na iměných splátkách. Jestliže exekutor řídí, že je zde snaha (zájem dluh splácet), zřejmě nebude okamžitě zabavovat váš movitý majetek.

V případě, že váš příbuzný nebo jiná osoba, která u vás bydlí, dluhy splácet nechce a ani se nechce odstěhovat, je třeba si pečlivě schovávat veškeré doklady o věci, které jste si koupil z vlastních prostředků. Při zabavování movitých věcí pak můžete exekutorovi prokázat, co patří do vašeho vlastnictví. Jako doklad může sloužit faktura, paragon, různé smlouvy (například kupní smlouva) nebo jiný doklad vystavený na vaše jméno. Vlastnictví můžete prokázat i svědectvím třetí osoby.

Exekutor se musí prokázat

Pokud k vám již exekutor přijde, je třeba po něm požadovat:

1. Exekuční titul - většinou se bude jednat o pravomocné rozhodnutí soudy, kde je zde vyznačena právní moc.
2. Usnesení o nařízení exekuce a exekuční příkaz s kulatým razítkem a podpisem exekutora.

3. Služební příkaz a občanský příkaz k prokázání, že se nejedná o falešného exekutora. Pokud jde o zaměstnance exekutora, je třeba, aby se prokázal pověřením podepsaným exekutorem.

Jestliže exekutor vše výše uvedené doloží, doporučuji pravdivě mu odpovědět na všechny dotazy, které se týkají exekuce, předat mu kontakt na dlužníka a sdělit mu adresu, kde se podle vás dlužník zřejmě zdržuje. Dosavadní praxe potvrdila, že je vhodnější s exekutorem spolupracovat, než odmítat jakoukoliv spolupráci.

Pravomoc exekutora

Mylně je na veřejnosti prezentován názor, že exekutor nesmí bez souhlasu dlužníka nebo osoby, u které dlužník bydlí, vstoupit do bytu, do jeho provozovny nebo do jiných místností dlužníka. Na základě ustanovení občanského soudního řádu k tomu je oprávněn! Vyžaduje-li to účel výkonu rozhodnutí, je ten, kdo provádí výkon rozhodnutí, oprávněn učinit osobní prohlídku povinného (dlužníka) a prohlídku jeho bytu (sídla, místa podnikání) a jiných místností povinného, jakož i jeho skříní nebo jiných schránek v nich umístěných, kde má povinný svůj majetek; za tím účelem je oprávněn zjednat si do bytu nebo jiné místnosti povinného přístup, popřípadě uzavřené skříně nebo jiné schránky otevřít. Jestliže povinný tuto povinnost nesplní, je ten, kdo provádí exekuci, oprávněn zjednat si do bytu nebo jiné místnosti povinného přístup. Rovněž může podle § 21 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii ČR, požádat o pomoc policii.

Exekutor tedy může vstoupit do vašeho bytu, provozovny nebo dalšího prostoru, kde by dlužník mohl mít majetek, a to dokonce i v nepřítomnosti dlužníka. Exekutor má právo bez jeho přítomnosti otevřít uzavřené skříně nebo jiné schránky. Na rozdíl od soudního vymahatele může majetek dlužníka dokonce ihned zabavit a odvézt.

Není-li dlužník doma a exekuci se vyhýbá, s exekutorem, jak je výše uvedeno, spolupracujte. Může se samozřejmě stát, že exekutor bude chtít zabavit věci, o kterých se domnívá, že nepatří vám, ale dlužníkovi. Pokud na místě jednoznačně prokážete, že jde o vás a nikoliv dlužníkům majetek, exekutor takové věci nesmí odvézt. Je tedy třeba doložit, že se jedná o věc, která je ve vašem vlastnictví. Není-li naprosto zjevné, že dlužníkovi věc nepatří, exekutor nemusí psozovat

vlastnictví přímo na místě. Taková věc se pak může ocitnout v soupisu zajištěných věcí a skončit v mobiliárním skladu. Jestliže k tomu dojde, je nutné se do třiceti dnů obrátit na exekutora a zažádat o vyškrtnutí vašeho majetku ze soupisu. Znovu však opakují, že musíte prokázat, že vám zabavené věci opravdu patří (nejlépe fakturou na jméno, kupní či leasingovou smlouvou nebo výpisem z vlastního účtu, případně svědectvím třetí osoby). Odmítne-li exekutor zajištěnou věc ze soupisu vyškrtnout, máte možnost obrátit se s vylučovací žalobou na soud, který exekuci nařídil. Ze soupisu movitého majetku mohou být vyloučeny věci teprve poté, co je předložen důkaz v podobě faktury, paragonu, kupní nebo leasingové smlouvy vystavené na jméno osoby, která o vrácení položky žádá. Položky, u kterých se nepodaří vlastnictví prokázat, soud ze soupisu zabavených věcí nevyloučí.

Pokud budete mít nějaké pochybnosti ohledně výkonu exekuce, doporučuji zavolat na linku 158 a požádat o pomoc policii. Dále doporučuji trvat na sepsání protokolu o průběhu exekuce a jednu kopii si uschovat.

Jak naložit s úřední zásilkou pro odstěhovaného dlužníka

Může se stát, že dlužník již ve vašem bytě nežije, ale na vaši adresu přijde od exekutora dopis určený dlužníkovi. V tom případě kontaktujte co nejdříve jeho exekuční úřad a informujte ho, jak se věci mají. Zároveň poskytněte exekutorovi informace, kde se dlužník může zdržovat. Jinak je pravděpodobné, že vás exekutor nebo zaměstnanci exekučního úřadu dříve nebo později osobně navštíví. Chcete-li se vyhnout nepřijemnostem spojeným s doručováním poštovních zásilek na vaši adresu, kde již dlužník nežije, nezapomeňte ho odhlásit z trvalého pobytu. Pokud tak ne učiníte, exekutor má právo se domnívat, že se u vás nadále zdržuje. Máte rovněž právo na to, abyste na poště zažádali o zrušení dlužníkovy zasilací adresy.

Když dlužníkovi nepatří zařízení bytu

Často se může stát, že dlužník je u vás v pronájmu a nepatří mu zařízení bytu. V případě, že pronajímáte zařízený byt, vyplatí se vždy smluvně ošetřit vlastnictví movitého majetku, který se v bytě nachází. Dostačující by mohl být notářsky ověřený seznam věcí, které jsou ve vlastnictví majitele bytu. K notářsky ověřenému seznamu je ovšem potřeba připo-

jit a nechat ověřit i podpis nájemníka a majitele bytu. Jinak se vlastnictví movitých věcí dokazuje poměrně obtížně. Tímto seznamem nebo alespoň jeho kopií by měl nájemník (dlužník) při návštěvě exekutora disponovat a doložit tak, které věci mu nepatří.

Co exekutor nesmí zabavit

Podle občanského soudního řádu exekutor nesmí zabavit pouze věci, které povinný nezbytně potřebuje k uspokojování hmotných potřeb svých a své rodiny nebo které nutně potřebuje k plnění pracovních úkolů nebo výkonu podnikatelské činnosti. Dále nesmí zabavit věci, jejichž prodej by byl v rozporu s morálními pravidly. Jedná se například o oděvy, snubní prsteny, zdravotnické potřeby a pomůcky a hotové peníze do výše dvojnásobku životního minima. Rovněž mu nemůže zabavit obvyklé vybavení domácnosti. Protože však žádný právní předpis nestanoví, co se tímto pojmem přesně rozumí, mohou zde být různé výklady a různé přístupy jednotlivých exekutorů. Jak bylo již zmíněno, pokud se domníváte, že určitá věc nemá být předmětem exekuce, je nutné se do třiceti dnů obrátit na exekutora a zažádat o vyškrtnutí této věci ze soupisu. Jestliže to exekutor odmítne, máte možnost obrátit se s vylučovací žalobou na soud, který exekuci nařídil. (izr)